

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi E. D.-G. i M. G.

na naruszenie prawa stron do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn. I ACa 1286/25,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 lutego 2026 r.

oddala skargę.

D.Z.

Mirosław Sadowski Paweł Czubik Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

Pismem z ... grudnia 2025 r. E. D.-G. i M. G. (dalej: „Skarżący”), reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyli skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn. akt I ACa 1286/25, wnosząc o: 1) stwierdzenie, że w ww. postępowaniu nastąpiła przewlekłość postępowania, 2) wydanie Sądowi rozpoznającemu sprawę zaleceń do podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności zmierzających do możliwie jak najszybszego zakończenia postępowania, 3) zasądzenie od Skarbu Państwa

na rzecz Skarżących kwot po 2 000 zł, 4) zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżących zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że Skarżący wnieśli pozew w sprawie w marcu 2020 r. Do dnia wywiedzenia skargi sprawa nie została prawomocnie rozstrzygnięta. Sąd I instancji wydał wyrok 5 grudnia 2024 r. Dotychczas, pomimo upływu ponad 5 lat od dnia złożenia pozwu, sprawa nie została zakończona. Sąd odwoławczy nie doręczył odpisu apelacji stronie powodowej, ani nie wyznaczył terminu rozprawy.

W ocenie autorki skargi, w niniejszej sprawie doszło do jawnego naruszenia konstytucyjnie zagwarantowanego prawa człowieka do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

W piśmie z ... stycznia 2026 r., które wpłynęło z Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, wniesiono o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego

postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikulski*, J. *Szczechowicz*, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Najwyższy stwierdza, że do tej pory nie doszło w niej do naruszenia prawa do sądu w aspekcie

rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy wraz z apelacją strony pozwanej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu 1 kwietnia 2025 r. (k. 414 akt sądowych). Sąd dokonał pewnych czynności wstępnych (wylosowanie sędziego referenta, wydanie zarządzenia po zakończeniu postępowania międzyinstancyjnego, zawiadomienie stron o składzie). Przesłano też odpis apelacji stronie powodowej. Termin rozpoznania sprawy nie został jeszcze wyznaczony.

Całokształt okoliczności sprawy przesądza o braku bezczynności Sądu Apelacyjnego i skutkuje oddaleniem skargi wraz z wszystkimi jej wnioskami szczegółowymi. Stwierdzić należy, że skarga jest na tym etapie przedwczesna, co jednak nie wyłącza możliwości jej ponownego wniesienia za jakiś czas – jeśli postępowanie nie zakończy się prawomocnie w rozsądnym terminie. Na chwilę obecną jednak nie sposób mówić o zaistnieniu przewlekłości w sprawie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia.

D.Z.

[a.ł]

Mirosław Sadowski Paweł Czubik Aleksander Stępkowski